

Eläkkeensaaja

16.12.2021

6 • 2021

ELÄKKEENSAAJIEN KESKUSLIITON JÄSENLEHTI. PENSIONSTAGARNAS CENTRALFÖRBUNDS MEDLEMSTIDNING.

10 LUONTO HOIVAA, HOITAA JA TUO VOIMAA

LUE TÄSTÄ NUMEROSTA

- EKL:N XXI LIITTOKOKOUS 4–5
- SELKOSIVU 9
- Teema: HYVINVOINTI 10–17

JOULUTERVEHDYKSET 41–47

Hyvää joulua
& valoisaa
tulevaisuutta!

EKL RY:N
TEESIT
ALUEVAALEIHIN **6**

Toimenpideohjelma tehtävä ja palvelut taattava

TIEDOTE 8.10.2021

Suomeen on nyt luplakin laadittava jo pitkään vaatimamme toimenpideohjelma, jolla eläkeläisköyhyys poistetaan.

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n XXI liittokokous kokoontui Turun Messukeskuksessa 3.–4.11.2021. Kokous oli siirretty koronapandemian vuoksi alkuperäisestä ajankohdastaan kesäkuulta.

Liiton puheenjohtajana jatkamaan valittu kunnallisneuvos **Simo Paassilta** linjasi, että keskeinen osa vaatimamme toimenpideohjelman on oltava kansaneläkkeeseen tehtävät reilut tasoerotukset. Lisäksi tulisi vakavasti harkita kansaneläkkeen ja työeläkkeen yhteensovittamisen muuttamista siten, että pienennetään yhteensovittamisprosenttia nykyisestä 50 prosentista. Näin menetellen ei koskettaisi työeläkerahastoihin.

Pienentämällä tuota prosenttia, jolla muiden eläkkeiden ja korvausten kasvu leikkaa kansaneläkettä voitaisiin pientä työeläkettä saavien eläkettä parantaa ilman, että kosketaan työeläkerahastoihin. Kustannusten suuruus riippuisi siitä, kuinka paljon

kansaneläkkeen vähenemisprosenttia pienennettäisiin. Kustannuksista vastaisi tässä vaihtoehdossa Kansaneläkelaitos eli viime kädessä valtio, totesi puheenjohtaja Paassilta.

– Korotukset pelkäävät kansan- ja takuueläkkeisiin eivät ratkaise eläkeläisköyhyytämme. EKL korostaa, että pienituloisten eläkeläisten asemalla on tarkasteltavana kokonaisuutena. On haettava aidosti vaikuttavia toimia heidän tilanteensa parantamiseksi. Merkittävässä osassa eläkeläisten toimeentulon kannalta ovat myös palvelut, niiden saatavuus ja saavutettavuus sekä monet elintason vaikuttavien kulutushyödykkeiden hinnat, kuten esimerkiksi lämmitykseen tarvittavan öljyn ja sähkön hinnat, jatkoi Paassilta.

Palvelut taattava ja ikäihmisten työlle annettava arvoa tulevilla hyvinvointialueilla ja kunnissa

Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirryttyä hyvinvointialueille, on tinkimättömästi huolehdittava siitä, että ikäihmisille tärkeitä sosiaali- ja terveyspalveluja on riittävästi ja että ne ovat laadullisesti korkeatasoisia sekä kohtuuhintaisia. Toimivat

lähipalvelut on taattava ikään ja asuinpaikkaan katsomatta. Korostamme ikääntyneiden erittäin merkittävää roolia tulevilla hyvinvointialueilla ja kunnissa. Heidät on nähtävä aktiivisina toimijoina, kokemusajajina sekä voimavarana pelkän kuluerän sijaan.

– EKL:n jäsenyhdistyksissä tehtiin useiden tuhansien vapaaehtoisten voimin työtä 57 000 tuntia kuukaudessa vuonna 2020. Ennen korona-aikaa tuo tuntimäärä oli 90 000 per kuukausi. Tekemämme työ on mitä suurimmassa määrin henkistä sekä fyysistä terveystoimintaa. Täydellistä täsmälääkettä se on ikäihmisten yksinäisyyden torjunnassa. Tälle työlle on annettava arvo toiminta-avustusten ja ilmaisten toimitilojen muodossa, totesi Simo Paassilta.

– Valittavasti suuntaus on viime aikoina kunnissa pääsääntöisesti ollut se, että säästöjä haettaessa on nimenomaan leikattu järjestöjen avustuksia ja korotettu tiloista perittäviä maksuja. Tämä on mielestämme lyhytnäköistä politiikkaa ja säästöjen hakeminen kohdentuu toimii, jotka iskevät takaisin hyvin pian kohonneina terveydenhoitokuluina, Paassilta jatkoi.

Simo Paassillan liittokokouksessa pitämän puheenvuoron teemat löytyvät kokonaisuudessaan nettisivuiltamme: bit.ly/ekl_liittokokous2021

Lisätietoja: Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry puheenjohtaja, kunnallisneuvos Simo Paassilta, puh. 050 522 1201

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n XXI liittokokous kokoontui Turun Messukeskuksessa 3.–4.11.2021. Kokous oli siirretty koronapandemian vuoksi alkuperäisestä ajankohdastaan kesäkuulta.

Nyt se on tutkittu – Eläkeläiset antavat taloudellista apua jälkikasvulleen

Eläketurvakeskus julkisti marraskuussa mielenkiintoisen tutkimuksen, jossa selvitettiin 55–85-vuotiaiden vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkeläisten toimeentulokokemuksia. Lisäksi nyt selvitettiin sitä, kuinka paljon eläkeläiset auttavat lapsiaan ja lapsenlapsiaan ja paljonko he itse saavat apua jälkikasvultaan. Tutkimuksen aineisto kerättiin postikyselyssä syys-marraskuussa 2020 ja syys-lokakuussa 2017. Vuoden 2020 kyselyyn vastasi 1 736 eläkeläistä, vuonna 2017 vastaajia oli 2 909.

Tutkimuksessa vahvistui oma tietomme siitä, että eläkeläisten taloudellinen tuki lapsille tai lapsenlapsille on hyvin tavanomaista.

Kaikista kyselyyn vastanneista puolet (48 prosenttia) oli antanut taloudellista tukea kyselyyn vastaamista edeltäneen vuoden aikana.

Tukea antaneet jakautuivat siten, että alle 250 euroa oli antanut 14 prosenttia eläkeläisistä, 250–1 000 euroa 18 prosenttia, ja 16 prosenttia oli antanut yli 1 000 euroa. Annettu taloudellinen tuki lapsille tai lapsenlapsille oli siis merkittävää. Taloudellisen avun antamisen suuruutta ei ole aiemmin selvitetty samalla tarkkuustasolla.

Taloudellisen tuen antamisen yleisyyden suhteen erottuivat korkeampituloiset, omistusasujat ja muut kuin yksin asuvat. Kaikissa väestöryhmissä taloudellista tukea antaneiden osuus

oli kuitenkin varsin merkittävä, myös pienempituloisilla.

Vastaavasti euromääräisesti suora taloudellinen tuki lapsilta tai lapsenlapsilta eläkeläisille on harvinaista. Ainoastaan 3,9 prosenttia oli saanut apua. Suurin osa oli saanut lapsiltaan tukea alle 250 euroa (2,7 prosenttia kaikista vastaajista). Avun saamisen yleisyys oli suurempaa naisilla, yksin asuvilla, matalimpaan tulo-ryhmään kuuluvilla, vuokralla asuvilla ja huonoksi tai melko huonoksi terveytensä kokevilla.

Taloudellisen avun antaminen lapsille ja lapsenlapsille on siis eläkeikäisille huomattavasti tyypillisempää kuin sen saaminen. Muiden aiempien tutkimus-

ten perusteella on kuitenkin tiedossa, että lapset antavat useimmiten vanhemmilleen käytännön apua eikä niinkään taloudellista tukea.

Kävi ilmi myös, että valtaosa eläkeläisistä koki toimeentulonsa jossain määrin helpoksi. Vanhuuseläkeläisten keskimääräinen kokonaiseläke on nousut viime vuosikymmeninä ja tämän kehityksen myötä yhä useammalla eläkeläisellä on ollut myös mahdollisuuksia taloudellisen tuen antamiseen.

Suurin osa eläkeläisistä arvioi taloudellisen tyytyväisyytensä joko keskinertaiseksi tai korkeaksi. Kaksi kolmesta kokee tavanomaisten menojen kattamisen jossain määrin

helpoksi. Huomionarvoista on kuitenkin, että lähes kolmannes vastaajista ilmoitti, että heillä on jonkin asteisia vaikeuksia menojensa kattamisessa. Suuria vaikeuksia kokevien eläkeläisten osuus on pysynyt lähes ennallaan vuoteen 2017 verrattuna. Vaikeuksia tai suuria vaikeuksia tavanomaisten menojen kattamisessa kokee edelleen enemmän kuin joka kymmenes eläkeläinen.

Erityisesti alle 65-vuotiaat, huonosta terveydestä kärsivät, pienituloiset sekä vuokralla ja yksin asuvat eläkeläiset ovat edellä mainitussa joukossa. Vastaavasti vähintään kahden hengen kotitalouksissa ja omistusasunnossa asuvilla, suu-

TOIMINNANJOHTAJALTA ■ TIMO KOKKO

veytensä paremmaksi kokevilla eläkeläisillä oli vähemmän vaikeuksia menojen kattamisessa.

Välttämättömistä menoeristä tyypillisin, jossa eläkeläiset kokevat vaikeuksia, on terveydenhoitomenot. Lähes joka kymmenes (8,5 prosenttia) eläkeläinen kertoo, että heillä on erittäin vaikeaa tai vaikeaa kattaa näitä menoja. Eläkeläisistä 3,8 prosenttia on joutunut karsimaan usein terveydenhoitomenoista. Muutama prosentti eläkeläisistä oli joutunut turvautumaan taloudelliseen apuun läheisiltä, kirkon tai järjestöjen apuun, toimeentulotukeen tai jopa pikavippeiin selviytyäkseen välttämättömyysmenoistaan.

Esittämämme vaatimukset sote-keskusmaksuista luopumisesta koko maassa sekä palvelu-, matka- ja lääkemaksukattojen yhdistämisestä yhdeksi maksukatoksi, jonka tason tulee olla korkeintaan takuueläkkeen suuruinen, ovat edellä mainitun valossa mitä tärkeimpiä. Toivottavasti noiden asioiden hoitamiseksi löytyy poliittista tahtoa tulevaisuudessa.

Toivotan kaikille mitä parhainta joulunaikaa sekä entistä parempaa tulevaa vuotta.

SIMO PAASSILTA

päätoimittaja, chefredaktör
Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja
Pensionstagarnas Centralförbunds ordförande

PÄÄKIRJOITUS

Aina heikomman puolella ja puolesta

Näillä sanoilla avattiin Eläkkeensaajien XXI liittokokous Turussa 3.11.2021. Näihin sanoihin tiivistyy myös EKL:n toiminnan ydin. Liittokokous vahvisti sen monilla kannanotoillaan.

Liittokokous oli hyvähenkinen, keskustelevalta ja eteenpäin katsova. Kokous käsiteli liiton vuosien 2019–23 strategiaa ja antoi ohjeita sen edelleen kehittämiseksi.

Keskustelussa painotettiin, että liiton strategiaa pitää toteuttaa kaikilla toiminnan tasoilla. Strategian eri osatavoitteet pitää vielä aiempaa tarmokkaammin viedä myös piiri- ja yhdistystasolle.

Yksi merkittävimpiä liittokokouksia oli tulevaisuustyöryhmän perustaminen.

Tulevaisuustyöryhmän tehtäväksi annettiin kartoittaa, millaisia pitkäkestoisia, hitaasti tapahtuvia muutoksia, megatrendejä, on aluillaan. Eli pohtia sitä, millaisia uhkia ja mahdollisuuksia meillä saattaa olla tulevaisuudessa edessämme. Näiden havaintojen pohjalta työryhmän tulee analysoida, miten ne saattavat vaikuttaa ikäihmisiin ja eläkeläisjärjestöihin.

Järjestötoiminnassa eletään suurta murroksen aikaa. Selkeimpinä merkeinä siitä on jäsenten uudelaisten tapa tulla mukaan järjestötoimintaan. Mukaan tullaan nopeasti, mutta toimintaan sitoutuminen on lyhytkestoisempaa. Uudet jäsenet ovat enenevässä määrin keräilijöitä, jotka poimivat tarjolla olevista mahdollisuuksista itselleen mieluisimmat ja parhaat palat. He eivät ole laajasti valmiita yhteiseen tekemiseen ja vastuunkantoon.

Tämän kaltaista tulevaisuuspohdintaa tulisi tehdä myös piireissä ja yhdistyksissä.

Liittokokouksessa hyväksytyssä julkilausmassa otettiin jämakästi kantaa SOTE-uudistukseen. Kun sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueille, on huolehdittava tinkimättä siitä, että ikäihmisille tärkeitä sosiaali- ja terveyspalveluja on riittävästi ja että ne ovat laadullisesti korkeatasoisia ja kohtuuhintaisia. Toimivat lähipalvelut on taattava kuntalaisille ikään ja asuinpaikkaan katsomatta.

Turun liittokokous oli kaikin puolin onnistunut. Kokous oli hyvin valmisteltu, kiitos liiton toimiston taitavan väen. Turun Messukeskuksen kokoustilat olivat toimivat ja järjestelyt kaikin puolin sujuvat. EKL:n Varsinais-Suomen piiri ansaitsee erityiskiitokset talkootyönä toteutetuista aulapalveluista ja viehättävästä iltajuhlasta historiallisesti arvokkaassa Turun VPK:n talossa.

Toivotan kaikille lukijoillamme Hyvää Joulua ja uskoa parempaan huomiseen.

Alltid för de svagare och på deras sida

Med dessa ord öppnades Pensionstagarnas XXI förbunds kongress i Åbo 3.11.2021. Med de orden kan också kärnan i EKL:s verksamhet sammanfattas. Förbunds kongressen bekräftade dem i många av sina ställningstaganden.

Förbunds kongressen präglades av god anda, var diskuterande och framåtsträvande. Mötet behandlade strategin för åren 2019–23 och gav riktlinjer för hur strategin ytterligare ska utvecklas.

I diskussionerna underströks att förbundets strategi ska tillämpas på alla nivåer i verksamheten. De olika delmålen i strategin bör på ett ännu effektivare sätt också tillämpas på distrikts- och föreningsnivån.

En av de mest betydande kongressfrågorna var grundandet av en framtidsarbetsgrupp.

Framtidsarbetsgruppens uppgift gäller att kartlägga vilka långsiktiga, långsamt framskridande förändringar, megatrender, som är aktuella. Eller med andra ord att överväga vilka hot och möjligheter vi eventuellt kan stå inför i framtiden. Utgående från de bedömningarna ska arbetsgruppen analysera hur de påverkar de äldre och pensionstagarorganisationerna.

I organisationsverksamheten lever vi i en stor brytningstid. Det tydligaste tecknet på det är medlemmarnas nya sätt att komma med i organisationsverksamheten. Man kommer med snabbt, men att förbinda sig till verksamheten går betydligt långsammare. De nya medlemmarna är i ökande grad så kallade samlare, som väljer bland till buds stående möjligheter och bestämmer sig för de trevligaste och bästa bitarna. De är inte i allmänhet redo för gemensam verksamhet och gemensamt ansvar.

Framtidsbedömningar av det här slaget borde ske också i distrikten och föreningarna.

I den resolution som antogs av förbunds kongressen tog man skarp ställning till värdreformen. Då social- och hälsovårdsservicen överförs på välfärdsområdena, bör vi kompromisslöst värna om att den för de äldre så viktiga social- och hälsovårdsservicen är adekvat samt kvalitativt högtstående och erbjuds till rimliga priser. Fungerande närservice bör tryggas för kommande år, oberoende av ålder eller boningsort.

Förbunds kongressen i Åbo var lyckad på alla sätt. Mötet var välarrangerat, tack vare förbunds sekretörens kompetenta personal. Åbo Mässcentrets mötesutrymme fungerade väl och arrangemanget likaså. Egentliga Finlands distrikt i EKL förtjänar ett särskilt tack för servicen i aulan och den fina kvällsfesten i det historiska värdefulla FBK-huset i Åbo, båda förverkligade med frivilliga krafter.

Jag tillönskar alla våra läsare en God Jul och en tro på en bättre morgondag!

ILOISIA KOHTAAMISIA JA HYVÄÄ KESKUSTELUA tulevaisuuteen katsovassa Turun liittokokouksessa

Pohjanmaan porukka oli iloisella ja rennolla tuulella heti aamusta, vaikka he olivat joutuneet lähtemään reissuun jo puoli seitsemältä aamulla. – Viireltä minoon jo noussut! Kuvassa vasemmalta: Heikki Järvioluoma (Kauhajoen Eläkkeensaajat, vpj), Tuula Mäkelä (Jalasjärven Eläkkeensaajat, pj), Pirkko Hakoneva (Kauhajoen Eläkkeensaajat, pj) ja Sinikka Harjunpää (Kurikan Eläkkeensaajat, pj).

Ilse Leppäranta (Raision Eläkkeensaajat, sihteeri) toimi aulassa opapaana. Myyntipisteellä on villasukkia myymässä Simo Rantanen (Yläneen Eläkkeensaajat, sihteeri).

Mirja Kulo (Ikinuoret Eläkkeensaajat, sihteeri) oli valmistanut myyntiin kääntäjä ja kynttiläituukkuja. Led-kynttilät hän oli verhonnut kukkasi rautalangan ja sukkahousuneuloksen avulla. Näin värikkäitä sukkahousuja löytää harvemmin Suomesta. Mirja ja ystävät ovatkin oppineet kulkemaan ulkomailla silmää tarkkana ja ostamaan siltä harvinaisempia värejä varastoon.

Näki heti, että nämä miehet ovat kokouksen konkareita. Sipoon kunnassa tilakoordinaattorina toimiva Juha "Jussi" Huotari (Sipoon Eläkkeensaajat, pj) ja Matti J. Koski (Sipoon Eläkkeensaajat, hallituksen jäsen) tutustuivat kireeltä kokouksineitoihin vaikka lounaan tuoksut kantautuivat jo houkuttelevina nemiin.

Hyvähkinen liittokokous on enää alkamista vaille. Meidän Simo ja Timo, oiva johtokaksikkomme valmiina kokouksen kiemuroihin. Vielä he eivät tiedä, että ääniteknikka ei joka kohdassa salia toimi. Taakse ja sivuille kuului hyvin, mutta edessä keskellä oli huono kuuluvuusalue. Vasemmalla siis EKL:n toiminnanjohtaja Timo Kokko ja oikealla EKL:n puheenjohtaja, kunnallisneuvos Simo Paasilta.

Aina heikomman puolella ja puolesta!

Hyvinvointialueiden on kaikissa toiminnissaan ja niiden kehittämisessä otettava huomioon ikääntyneen väestönsä aito mahdollisuus osallistua, vaikuttaa ja tulla kuulluksi. On huolehdittava tinkimättömästi siitä, että ikäihmisille tärkeitä sosiaali- ja terveyspalveluja on riittävästi ja että ne ovat laadullisesti korkeatasoisia sekä kohtuuhintaisia vaatii Eläkkeensaajien Keskusliiton Turussa kokoontunut liittokokous.

Toimivat lähipalvelut on taattava ikään ja asuinpaikkaan katsomatta. Asiakasmaksut eivät saa nousta esteeksi riittävien palvelujen saamiselle. Palveluista, avusta ja tuesta ei ole hyötyä, jos ikääntyneellä ei ole mahdollisuutta niitä hankkia ja saatavuttaa. Suomeen on lopulta laadittava jo pitkään vaatimamme toimenpideohjelma, jolla eläkeläisköyhyys poistetaan. Keskeinen osa ohjelmaa on oltava kansaneläkkeeseen tehtävät reilut tasokorotukset.

Vaadimme sote-keskusmaksuista luopumista koko maassa. Asiakasmaksuista saatava rahoitusosuus on varsin pieni suhteessa maksujen perinnästä aiheutuviin hallinnollisiin kuluihin.

Mukana ilmastotalkoissa

Ilmastomuutoksen torjunta ei saa jättää pelkästään nuorten vastuulle. Ilmastomuutoksen seuraukset, hyvät ja huonot, koskevat samalla tavoin ikääntyvien elinympäristöä. Eläkkeensaajat tekevät kaiken tarvittavan halli-

tun ilmastomuutoksen torjunnan eteen.

Konkreettisia askelia ovat esimerkiksi: yhteisöllinen asuminen, kierrätys, usio-käyttö ja energiategohakas asuminen.

Turvallista kotihoitoa ja palveluasumista

Ikääntyneelle tulee turvata oikea-aikaiset, laadukkaat ja kohtuuhintaiset palvelut mahdollisimman lähellä. Koti ei ole aina paras paikka ikääntyneelle, erityisesti silloin, jos hän on vaikeasti muistisairas ja kokee turvatomuutta ja yksinäisyyttä.

Kotihoidon palveluiden turvin tulee taata ikääntyneelle hänen yksilöllistä tarvettaan vastaavat, riittävät ja laadukkaat palvelut sekä ihmisarvoinen ja mielekäs arki. Mikäli ikääntynyt ei selviydy kotihoidon palveluiden turvin, tulee hoito arvioida viivytyksettä. Ympärivuorokautisen palveluasumisen ja laitoshoidon mahdollisuus tulee turvata niitä tarvitseville.

On tärkeää, että ikäihmiset pysyvät vireinä, toimintakykyisinä ja sosiaalisesti aktiivisina. Maamme kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden tuleekin antaa yhdistystemme ja piirimme erittäin arvokkaalle toiminnalle sille kuuluva arvo.

Kaikkea tätä tukemaan ja kehittämään Eläkkeensaajien Keskusliitto perustaa tulevaisuustyöryhmän. Kutsumme kaikki mukaan läpinäkyvään, avoimeen yhteistyöhön!

Turussa 4.11.2021, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n liittokokous

LISÄTIETOJA: puheenjohtaja, kunnallisneuvos **Simo Paasilta**, puh. 050 522 1201

Hetki aikaa rentoutua ennen kokouksen alkua. Vasemmalla liittokokous-untuvikko Erkki Jokela (Nummelan Eläkkeensaajat, hallituksen jäsen) ja oikealla konkari Seppo Kurki (Uudenmaan piiri, hallituksen jäsen; Nummelan Eläkkeensaajat, vpj).

Pirkanmaan edustajat olivat ensimmäisten joukossa, kun salissa alkoi ryhtymisen piireille nimetyille paikoille. Vasemmalta: Tuula Gröhn (Pirkanmaan piiri, hallituksen jäsen; Tampereen seudun eläkkeensaajat TaSe, pj), Leena Paananen (Pirkanmaan piiri, sihteeri; Viialan Eläkkeensaajat, varasihteeri) ja oikealla Tarja Käpylä (Pirkanmaan piiri, pj, Mansen Eläkkeensaajat, pj).

Turun kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Mika Maaskola toi liittokokoukseen Turun kaupungin tervehdyksen.

Liiton valtuuston puheenjohtajaksi valittiin Lohjan vanhusneuvoston puheenjohtaja Mirja Janerus Uudenmaan piiristä.

Kunniapuheenjohtajat Hilka Häkälä (2002–11) ja Matti Hellsten (2011–17).

TULEVAISUUS EI OLE UTOPIAA,

siihen vaikutetaan joka päivä ja jokainen tehty päätös on askel kohti tulevaa

KUVA: ANNELI VEIHO

Eläkkeensaajienkin matka on jatkunut ja ikäluokat ovat vaihtuneet. Vuosikymmeniä jatkuakseen toiminta on aina edellyttännyt muutoksen hallintaa ja uusien tapojen hyväksymistä. Joskus hitaammin, joskus nopeammin ja joskus jopa sääntömuutosten ohjaamana.

Hallitus esittää, että uusi valittava hallitus pohtisi tarkkaan toimeksiannon ja huomioisi Tervakosken Eläkkeensaajien aloitteen sisällön ja päättäisi perustaa tulevaisuustyöryhmän.

Vapaaehtoistoiminta ei ole koskaan ollut mikään itsenäisyys, siksi muutos on nähtävä myös mahdollisuutena. Arvoja ja toiminta-ajatuksia ei muutoksessa tarvitse täysin uudistaa. Kaikkea ei siis ole tarve uudistaa. Varmasti on edelleen tarvetta kokoontumisille, yhdessä tekemiselle, sääntömääräisille kokouksille, taloudesta huolehtimiselle ja toiminnan hyvälle suunnittelulle. Muutoksen tekemiseen on vain tartuttava ja yhdessä suunnattava katse tulevaan. Sillä muuten toiminta tulee auttamatta jollain aikavälillä rampautumaan.

Miös tulevaisuustyöryhmän on työssään uskottava, että haluamme jatkossakin olla vaikuttamassa ja mukana rakentamassa omaa tulevaisuutta. Tulevaisuuden kannalta onkin tärkeää, miten tätä meissä jokaisessa jäsenessä olevaa halua vaikuttaa ymmärretään ja miten sitä kehitetään juuri hänelle itselleen sopivaksi. Olkoonkin hän sitten tämä ns. keräilijä tai aktiivi toimija, rivi-jäsen ja vaikka kannattaja jäsen.

Hyvät kokousedustajat.

Monet tässä salissa olevat ovat kulkeneet pitkän tien aina ammattiyhdistystoiminnasta, puoluetoiminnasta tai muista kansalaistoiminnan järjestöistä ja on sitä kautta kasvanut mukaan järjestötyöhön, siksi se on osa monen arkea ja päivittäisen elämän arkea. Tulevilla järjestöaktiiveilla ei mahdollisesti ole samanlainen kasvualue. Siihenkin on vaikuttanut suurelta osin muutos ja se, miten tulee muuttamaan vapaaehtoisuuden pohjalta toiminta.

Eläkkeensaajien ikähaarukka on iso ja silloin, kun toiminta koetaan mielekkääksi, ollaan mukana hyvinkin pitkään. Siksi tulevaisuustyöryhmän on oltava myös silloinrakentaja ikäryhmien välillä. Tarvitaan kykyä ymmärtää tulevaa ja rohkeutta rakentaa siltä eri sukupolvien väliseen yhteistyöhön on uudistettava tavat ja työkalut yhdessä tekemiseen.

Miös tämän hetken tilanne, jossa jäsenmäärä putoaa ja monet yhdistykset ovat vaikeuksissa johtuu pitkälti siitä, että muutos on ollut nopeaa ja ennalta arvaamatonta. Meidän on entistä paremmin ymmärrettävä niin liittotasolla, piiritasolla kuin paikallisten toimijoiden keskuudessa, että vain jäseniämme osallistavalla toiminnalla, jossa jokainen ääneen lausuttu ajatus, jossa jokainen uusi idea on yhtä arvokas ja jossa ennen kaikkea jokainen mukana oleva on yhtä arvokas.

Tulevaisuustyössä on myös ymmärrettävä, että paikallisuutta eikä vuosikymmeniä kertynyttä kokemusta voi ulkoistaa, koska jokainen yhdistys on omien jäsentensä ja asuinalueensa paras tuntija. Siksi heitä on muutoksessa tarkkaan kuultava.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät liittokokoukseen osallistuvat aktiivit. Nyt ei ole aikaa hukattavana pohtimiseen.

Esitän, että liittokokous hyväksyisi tulevaisuustyöryhmän perustamisen.

Reijo Löytynoja, puheenjohtaja Tervakosken Eläkkeensaajat

Puhe EKL:n liittokokouksessa 3.–4.11.2021

Liittokokous valitsi uuden hallituksen ja valtuuston

Liiton puheenjohtajana jatkaa myös seuraavan nelivuotiskauden kunnallisneuvos **Simo Paasilta**. Liiton valtuuston puheenjohtajaksi valittiin **Mirja Janerus** Uudenmaan piiristä, valtuuston ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi **Risto Örling** Oulun piiristä ja valtuuston toiseksi varapuheenjohtajaksi **Eira Väänänen** Pohjois-Karjalan piiristä.

HALLITUS 2021–2025

Simo Paasilta hallituksen puheenjohtaja

HALLITUKSEN JÄSENET:

Seppo Fahlström, Uudenmaan piiri
Niilo Hamari, Pohjanmaan piiri
Markku Harju, Lapin piiri
Pekka Holopainen, Mikkelin piiri
Markku Kainulainen, Oulun piiri
Rauno Kousa, Ruotsinkielinen piiri
Tarja Käpylä, Pirkanmaan piiri
Jarmo Lahtinen, Kymen piiri
Veikko Lehto, Helsingin piiri
Tuulikki Pajunen, Satakunnan piiri
Ulla Pullola, Hämeen piiri
Toivo Pykäläinen, Pohjois-Karjalan piiri
Veikko Ruohonen, Varsinais-Suomen piiri
Jukka Sinisalo, Keski-Suomen piiri
Markku Ulmanen, Kuopion piiri

VALTUUSTO 2021–2025

Mirja Janerus, Uudenmaan piiri valtuuston puheenjohtaja
Risto Örling, Oulun piiri valtuuston 1. varapuheenjohtaja
Eira Väänänen, Pohjois-Karjalan piiri valtuuston 2. varapuheenjohtaja

VALTUUSTON JÄSENET:

Olavi Aapajärvi, Keski-Suomen piiri
Heikki Alanen, Kuopion piiri
Erkki Eteläniemi, Pirkanmaan piiri
Pirkko Hakoneva, Pohjanmaan piiri
Raija Hukkamäki, Helsingin piiri
Inga-Majja Hyppölä, Hämeen piiri
Aarno Järvinen, Uudenmaan piiri
Eila Järvinen, Lapin piiri
Anja Kanka, Varsinais-Suomen piiri
Jukka Kim, Satakunnan piiri
Kerttu-Liisa Koivukoski, Kymen piiri
Marja-Leena Korhonen, Oulun piiri
Seppo Kurki, Uudenmaan piiri
Pauli Laamanen, Mikkelin piiri
Aaro Lahtinen, Keski-Suomen piiri
Marja Leppänen, Uudenmaan piiri
Hannu Matilainen, Kuopion piiri
Tuula Mäkelä, Pohjanmaan piiri
Merja Päivärinta, Pirkanmaan piiri
Suoma Salonen, Hämeen piiri
Heikki Saukkonen, Pohjois-Karjalan piiri
Torsten Spring, Ruotsinkielinen piiri
Leena Teittinen, Mikkelin piiri
Mauri Tuominen, Pirkanmaan piiri
Kari Turunen, Kymen piiri
Pertti Turpeinen, Helsingin piiri
Matti Uutela, Hämeen piiri
Sirpa Vanhala, Varsinais-Suomen piiri
Kajaja Viitakoski, Uudenmaan piiri
Matti Viitala, Satakunnan piiri

EKL Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry
Pensionstaggarne Centralförbund PCF rf

Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut työeläketurvaa koskevat indeksit vuodelle 2022

Työeläkeindeksi on ensi vuonna 2691. Työeläkeindeksi nousee noin 2,28 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna. Työeläkeindeksillä tarkistetaan maksussa olevat työeläkkeet. Työeläkeindeksiä laskettaessa palkkojen muutoksen osuus on 20 prosenttia ja hintojen muutoksen 80 prosenttia.

Palkkakertoimeksi vahvistettiin 1,501. Vuoteen 2021 verrattuna palkkakerroin nousee noin 2,46 prosenttia. Palkkakerrointa käytetään tulevan työeläkkeen laskennassa. Sillä tarkistetaan vuosiansiot eläkkeen alkamisvuoden tasoon. Palkkakertoimessa palkkojen muutoksen osuus on 80 prosenttia ja hintojen muutoksen 20 prosenttia.

Työeläkeindeksiin on sidottu yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset maksussa olevat ansio- ja perhe-eläkkeet sekä julkisten alojen eläkejärjestelmien mukaiset maksussa olevat ansio- ja perhe-eläkkeet, sotilasvammalain mukaiset eräät korvaukset sekä luopumiseläkkeet ja luopumistuet.

Lue koko tiedote: bit.ly/stm_indeksi_2022

Kansaneläkeindeksiin sidottuja etuuksia korotetaan 2,1 %

Kela on vahvistanut vuoden 2022 kansaneläkeindeksin pisteluvun. Kelan maksamia etuuksia korotetaan ensi vuonna 2,1 % kansaneläkeindeksin perusteella.

Suurin osa Kelan etuuksista on sidottu kansaneläkeindeksiin. Kansaneläkeindeksi seuraa elinkustannusindeksiä, jonka Tilastokeskus laskee keskeisten hyödykkeiden hintatietojen perusteella. Näin etuuksien ostovoima pyritään säilyttämään hintojen muuttuessa.

Lain mukaan Kela vahvistaa lokakuun loppuun mennessä seuraavan kalenterivuoden kansaneläkeindeksin pisteluvun. Vuonna 2022 pisteluku on 1674 (vuonna 2021 se on 1639). Pisteluku kasvaa siis 2,1 %. Indeksitarkistus lisää Kelan etuusmenojen arviolta 150 miljoonalla eurolla vuonna 2022.

Indeksitarkistuksen vuoksi esimerkiksi yksin-asuvan täysi kansaneläke suurenee 665,29 eurosta 679,50 euroon, takuueläkkeen täysi määrä suurenee 837,59 eurosta 855,48 euroon ja eläkettä saavan hoitotuen perusmäärä suurenee 71,48 eurosta 73,00 euroon.

Lue koko tiedote: bit.ly/kela_indeksi_2022

Kansainvälinen eläkevertailu: Suomi edelleen kymmenen parhaan joukossa

Suomen kokonaispisteet paranivat hieman viime vuodesta. Tästä huolimatta sijoitus laski kaksi sijaa seitsemänneksi. Edelle nousivat Islanti ja Norja. Suomalainen eläketurva valittiin jälleen kerran maailman luotettavimmaksi ja läpinäkyvimmäksi.

Mercer CFA Institute Global Pension Index (MCGPI) on vuosittain koottava kansainvälinen eläkejärjestelmien vertailu. Vertailu laajeni tänä vuonna merkittävästi: mukana on nyt 43 maata. Maailman parhaaksi eläkejärjestelmäksi valittiin vertailun ensikertalainen, Islanti. Toiseksi ja kolmanneksi sijoittuivat vuodesta toiseen mitalisijoille yltäneet Hollanti ja Tanska.

Islannin menestys oli odotettavissa. Tanskan ja Hollannin lailla Islannin työeläkejärjestelmä on täysin rahastoitu. Lisäksi maassa tehdään pitkiä työuria: eläkeikä on 67 vuotta ja ikääntyneiden työllisyysaste on korkea. Myös maan vähimmäiseläketurva on hyvällä tasolla.

Pohjoismaat olivat jälleen kerran hyvin edustettuna kärkijärjestyksessä. Koko hyvinvointivaltioiden viisikko mahtui kymmenen parhaan joukkoon.

Lähde: Eläketurvakeskus

Täyttä elämää hyvinvointialueilla!

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n teesit aluevaaleihin

Hyvinvointialueella on turvattava kohtuuhintaiset, hyvät ja riittävät sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Sosiaali- ja terveystyöpalvelujen siirtyessä maakunnallisille hyvinvointialueille, on tinkiä huolehdittava siitä, että ikäihmisille tärkeitä sosiaali- ja terveyspalveluja on riittävästi ja että ne ovat laadullisesti korkeatasoisia sekä kohtuuhintaisia. Toimivat lähipalvelut on taattava kuntalaisille ikään ja asuinpaikkaan katsomatta.

➤ Digitalisaation edistäminen ei saa johtaa kansalaisten syrjimiseen. Kaikissa olosuhteissa on turvattava palvelut myös niille, joilla ei ole valmiuksia tai mahdollisuuksia verkkopalvelujen käyttöön. Hyvinvointialueilla on kaikissa toiminnoissa huomioitava, että digitaalisatio ei vielä tavoita kaikkia.

Palveluohjaus turvattava

Hyvinvointialueilla tulee turvata neuvonnan ja ohjauksen oikea-aikaisuus ja palvelutarpeen arvioinnin toteutumisen. Useimmat ikääntyneet tarvitsevat runsaasti apua ja tukea valintojensa tekemiseen. Vain näin he voivat aidosti käyttää valinta-oikeuttaan.

➤ EKL edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon monialaisten asiakas- ja palveluohjaajien saatavuuden turvaamista, ikääntyneiden palvelutarpeisiin vastaamista ja seurannan turvaamista. Henkilökohtainen palvelusuunnitelma tulee laatia ja sitä tulee päivittää asiakkaan tilanteen muuttuessa. Palvelusuunnittelusta tulee tehdä sitovia.

Asiakasmaksut eivät saa estää palvelujen saamista

Asiakasmaksulain kohtuullistamisen mahdollisuudesta tai

perimättä jättämisestä tiedottamista ja neuvontaa tulee vahvistaa ja alueilla tulee olla selkeät käytännöt tämän asian toteutumiseksi.

Yksityisten perintätoimistojen käytöstä tulee luopua ja hyvinvointialueiden tulee vastata asiakasmaksujen laskuttamisesta ja perinnästä keskistetysti.

➤ Hyvinvointialueilla on mahdollisuus päättää lakisääteisten asiakasmaksujen ylärajoja halvempien maksujen perimisestä. Tätä mahdollisuutta asiakasmaksujen kohtuullistamiseen tai perimättä jättämiseen tulee alueilla myös käyttää.

Sote-keskuskäynnit maksuttomiksi

Perustuslakivaliokunta on jo vuonna 1996 linjannut, ettei henkilön taloudellinen asema saa olla esteenä palveluiden saamiselle. Silti tänä päivänä useampi kuin joka kymmenes pienituloinen ikääntynyt jättää menemättä lääkäriin rahanpuutteen takia.

➤ EKL vaatii sote-keskuskäynnin maksuttomuutta koko maassa. Asiakasmaksuista saatava rahoitusosuus on varsin pieni suhteessa maksujen perinnästä aiheutuviin hallinnollisiin kuluihin.

Ikääntyneelle turvallinen kotihoito sekä palveluasumisen ja laitoshoidon mahdollisuus tarvittaessa

Ikääntyneelle tulee turvata oikea-aikaiset, laadukkaat ja kohtuulliset palvelut mahdollisimman lähellä. Koti ei ole aina paras paikka ikääntyneelle, erityisesti silloin, jos hän on vaikeasti muistisairas ja kokee turvattomuutta ja yksinäisyyttä.

➤ Kotihoidon palveluiden turvin tulee taata ikääntyneelle hänen yksilöllistä tarvettaan vastaavat, riittävät ja laadukkaat palvelut sekä ihmisarvoinen ja mielekäs arki. Mikäli ikääntynyt ei

selviydy kotihoidon palveluiden turvin, tulee hoito arvioida viivytyksettä. Ympäri- vuorokautisen palveluasumisen ja laitoshoidon mahdollisuus tulee turvata niitä tarvitseville.

Hyvinvointialueille toimivat ja edustavat vanhusneuvostot

Alueiden vanhusneuvostot tulee saada edustaviksi sekä aidosti vaikuttaviksi ja osalliseksi. Osallisuuden toteutumista tulee aktiivisesti seurata ja kehittää. Tähän tarvitaan välineitä ja resursseja. Hyvinvointialueilla on vastuu järjestää vanhusneuvostojen tehokkaalle ja monipuoliselle toiminnalle riittävät edellytykset.

➤ Vanhusneuvostolla on oltava todellista vaikutusvaltaa. Sen on voitava vaikuttaa ikääntyneen väestön kannalta keskeisissä asioissa suunnittelusta seurantaan. Vanhusneuvostolla tulee olla puhe- ja länäläisalo-oikeus aluevaltuustoissa sekä Helsingin kaupunginvaltuustossa. Ikääntyneitä tulee kuulla aidosti ja yhdenvertaisesti.

Vanhusasiamies jokaiselle hyvinvointialueelle

➤ EKL vaatii vanhusasiamiehen viran perustamista jokaiselle hyvinvointialueelle. Vanhusasiamiesten tehtävänä on alueen ikääntyneen väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämistoimien toteuttaminen sekä palvelujen saatavuuden seuranta ja laadun valvonta. Lisäksi vanhusasiamies vastaa ikääntyneen väestön neuvonnasta ja palvelujen hakemisen ohjauksesta sekä vuosittaisesta raportoinnista.

Vanhusasiamies toimii tiiviissä yhteistyössä alueellisen vanhusneuvoston, alueensa kuntien vanhusneuvostojen sekä alueellaan toimivien ikäihmisiä edustavien järjestöjen kanssa. Vanhusasiamiehen palveluiden tulee olla maksuttomia.

Hyvinvointialueiden ja kuntien tulee toimia yhteistyössä

Palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kunnille jää edelleen kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä. Hyvinvointialueiden ja kuntien tulee toimia hyvässä yhteistyössä, jotta kaikkien Suomessa asuvien hyvinvointia edistetään monipuolisesti ja tehokkaasti. Hyvinvointi ei ole vain sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita, se on myös terveitä elintapoja, liikuntaa ja yhteisöllisyyttä.

➤ Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön toimi-

via käytäntöjä tulee edistää ja vakiinnuttaa koko maassa.

Asuminen ja joukkoliikenne ikääntyneen turvana

Ikääntyessä palvelujen saatavuuden, asuntojen esteettömyyden ja tutun elinympäristön merkitys korostuu. Suomi tarvitsee vuoteen 2030 mennessä noin miljoona esteettöntä asuntoa. Nämä asiat edellyttävät toimivaa kotihoitoa, toimivaa kaavoitusta, esteettöntä rakentamista ja korjausrakentamista sekä hissien rakentamista vanhoihin kerrostaloihin.

Entisten laitosten palveluasumusrakennusten tilalle on haettava viihtyisiä, kodinomaisia, aktiivisia ja sosiaalista kanssakäymistä lisääviä asumisen ratkaisuja.

➤ Asumisen hintatason hillitsemiseksi kaavoituksessa on oltava korkeat tavoitteet asuntorakentamisen määrityksiä. Hyvinvointialueiden on tuettava edullista ja esteettöntä asuntotuotantoa sekä monimuotoisia asumisratkaisuja ikääntyneille. Asuntotuotannon osalta yhteistyö kuntien kanssa on tärkeää.

Alueilla on edistettävä kattavaa ja esteettöntä joukkoliikennettä myös harvaan asutuilla seuduilla.

Eläkkeensaajien tekemälle työlle sille kuuluva arvo

Eläkkeensaajien antaman avun taloudellinen ja yhteiskunnallinen merkitys on erittäin suuri, vaikka se ei näy suoraan kansantaloudessamme. Ilman eläkkeellä olevien kansalaisten apua laitoksissa asuusi nykyistä paljon enemmän ihmisiä. Vanhemmat olisivat lapsen sairauden takia useammin poissa töistä ja moni sairas ja yksinäinen jäisi ilman ystävää.

EKL:n jäsenyhdistyksissä tehtiin vapaaehtoistyötä 57 000 tuntia kuukaudessa vuonna 2020. Se on henkistä ja fyysistä terveystoimintaa

sekä täydellistä täsmälääkettä ikäihmisten yksinäisyyden torjunnassa. Tälle työlle on annettava arvo toiminta-avustusten ja ilmaisten toimintilojen muodossa.

➤ Hyvinvointialueiden on kaikissa toiminnoissaan ja niiden kehittämisessä huomioitava ikääntyneen väestön aito mahdollisuus osallistua, vaikuttaa ja tulla kuulluksi.

ALUEVAALIT SUNNUNTAINA 23.1.2022
Ennakkoonestys kotimaassa 12.–18.1.2022 ja ulkomailla 12.–15.1.2022.

Nyt on vaikuttamisen paikka, käytä äntäsi!

Jari Blom - Eläkkeensaajien edustajaksi

➤ Hyvinvointialueen lähipalvelut on taattava ikään ja asuinpaikkaan katsomatta.
➤ Hoitoon on päästävä nopeasti, eikä kuukausia jonottamalla.
➤ Kotihoito, omaishoitajien tuki ja palveluasuminen on toteutettava tasa-arvoisesti.

➤ Digitalisaatio ei saa johtaa ikäihmisten syrjintään. Osaaminen tai varallisuus ei voi olla esteenä. Palvelut ja ohjaus on saatava myös lähipalveluna.
➤ Perusterveyden asiakasmaksuista tulee luopua.

➤ Eläkkeensaajat mukaan päätöksentekoon koko maakunnan alueella.
➤ Maakunnallinen vanhusneuvosto ja vanhusasiamies ikäihmisten turvaksi.

Jari Blom
maakuntaneuvos, EKL-yhdistyksen puheenjohtaja, kokenut maakunnallinen vaikuttaja

SDP KESKI-SUOMI

EKL Varsinais-Suomen piiri ry

Olemme ehdokkaina ikäihmisten asiassa aluevaaleissa 23.1.2022.

Äänestä, niin olet mukana vaikuttamassa. Ikäihmisten asia on meidän.

<p>Alanko Kalle Salon ES jäsen, eläkeläinen kalle.alanko@salosalonseutu.fi puh. 041 544 7615</p>	<p>Lehtonen Riitta-Liisa Piikkiön ES puh. joht, perushoit., eläkeläinen riitta-liisa.lehtonen@kolumbus.fi puh. 040 865 1245</p>	<p>Nikkanen Saku Salon ES jäsen, liikunnanohjaaja saku.nikkanen@salo.fi puh. 044 530 8326</p>	<p>Nurmio Merja Turun ES jäsen, psykiatri, hoitaja, sos. sihtööri nurmio.merja@gmail.com puh. 0400 826 526</p>	<p>Paasilta Simo EKL:n ja Salon ES puheenjohtaja, kunnallisneuvos simo.paasilta@gmail.com puh. 050 522 1201</p>	<p>Tammim Timo Salon ES jäsen, eläkeläinen timo.tammim@sposti.net puh. 044 518 3879</p>	<p>Vesa Simo Salon ES jäsen, eläkeläinen simo.vesa@salosalonseutu.fi puh. 040 761 1674</p>
---	--	--	---	--	--	---

SDP

HYVINVOINTI. ARVOKKAINTA MITÄ MEILLÄ ON.

SDP - PIDETÄÄN HUOLTA TOISISTAMME.

ALUEVAALIT SUNNUNTAINA 23.1.2022
Ennakkoonestys kotimaassa 12.–18.1.2022 ja ulkomailla 12.–15.1.2022.

SDP:n Länsi-Uudenmaan aluevaaliehdokas

PENTTI PULKKINEN
NUMERO JOULUKSI 23.12.2021

pentti.pulkkinen@kolumbus.fi
050 548 2474

- ♥ Kokemusta aluevaltuustoon
- ♥ Huolenpitoa huomisesta
- ♥ Turvaa asuinympäristöön
- ♥ Tasa-arvoiset sotepalvelut
- ♥ Viisas hyvinvointialue huolehtii vanhuksistaan
- ♥ Eläkkeelläkin on voitava elää

VIHDIN SOS.DEM. KUNNALLISJÄRJESTÖ

PERUSPALVELUT on turvattava kaikille kuntalaisille kunnan koosta riippumatta!
VANHUSPALVELUT säilytettävä omissa kunnissa.

Tuomolla on jo yli 15 vuoden kokemus peruspalvelu- ja turvalautakunnassa.

TUOMO LUOSTARINEN
POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE

SDP

**EETU
PIO** Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Pensionärsförbundens intresseorganisation rf

EETU ry:n erityishuomio vaikuttamiseen hyvinvointialueilla

Järjestöjen yhteistyöelintä johtaa ensi vuonna Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry kiinnittää ensi vuonna erityistä huomiota ikäihmisten vaikutusmahdollisuuksiin tulevilla hyvinvointialueilla. Tässä työssä EETU hyödyntää jäsenjärjestöjensä alueellisille yhteistyöelimille tehdyn tuoreen kyselyn tuloksia.

"EETU haakee julkisuutta sille äärettömän tärkeälle työlle, jota aktiiviset vapaaehtoisemme tekevät. Se on mitä suurimmassa määrin henkis-

tä ja fyysistä terveystoimintaa ja täsmälääkettä ihmisten yksinäisyyteen. Vapaaehtoisuutta arvostusta muun muassa maksuttomien toimintilojen muodossa", totesi Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL:n toiminnanjohtaja **Timo Kokko** EETU:n syyskokouksessa.

Syyskokous valitsi vuorotuluperiaatteen mukaan EKL:n puheenjohtajan **Simo Paassillan** EETU:n puheenjohtajaksi 2022. Puheenjohtajuutta hoitaa vuoroin jokin

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry muodostuu seuraavista tahoista: Eläkelitto ry, Eläkeläiset ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkelitto ry, Svenska pensionärsförbundet rf. Vuonna 2021 EETU ry:n – PIO rf:n puheenjohtajuudesta, sihteerin ja tiedottajan tehtävistä vastaa Eläkeläiset ry

kuudesta jäsenliitosta. Tänä vuonna vetovastuussa on ollut Eläkeläiset ry.

Toimintavuotena 2022 EETU teettää perinteisen, kolmen vuoden välein toteutettavan Huomisen kynnyksellä -tutkimuksen. Tutkimus-sarjassa on mm. selvitetty 55–84-vuotiaiden käsityksiä ikääntyvien ja iäkkäiden ihmisten ongelmista, suhtautumista eläkeläisjärjestöihin sekä luottamusta eläkejärjestelmään.

EETU:n ensi syksyn Eläkeläisparlamentin aiheena on

Eläkeläiset ry:n Matti Huutola (vasemmalla) luovutti EETU:n puheenjohtajuuden Eläkkeensaajien Keskusliiton Simo Paassillalle.

eläkeläisköyhyys ja sen torjuminen.

"Suomeen on laadittava toimenpideohjelma, jolla eläkeläisköyhyys poistetaan. Ohjelmassa pienituloisten eläkeläisten asemaa on tarkasteltavana kokonaisuutena. On haettava aidosti vaikuttavia toimia heidän tilanteensa parantamiseksi. Merkittävässä osassa eläkeläisten toimeentulon kannalta ovat myös palvelut, niiden saatavuus ja saavutettavuus sekä hinta/maksutaso", toimintasuunnitelma toteaa.

EETU ry:n vuoden 2022 varapuheenjohtajuutta hoitaa vuoden 2023 puheenjohtajajärjestö Eläkelitto ry. Uuden hallinnon varsinainen

toimikausi alkaa vuoden 2022 alusta.

Syyskokous pidettiin 26. marraskuuta Kelan tiloissa Helsingissä. Kokouksen pohjustukseksi esiteltiin kuulivat Kelan lakiyksikön päällikön **Mia Helteen** katsauksen laitoksen ajankohtaisiin asioihin.

Eläke-, opinto- ja perhe-etuuskien osaamiskeskusten päällikkö **Heli Hänninen** esitteli perhe-eläkeuudistusta, jota koskeva laki hyväksyttiin toissa viikolla.

"Uudistetun perhe-eläkkeen tavoite on turvata nimenomaan sopeutumisajan toimeentuloa. Tätä korostaa leskeneläkkeen muuttuminen määräaikaiseksi vuonna 1975 ja sen jälkeen syntyneillä", Hänninen kertoi.

Uudistus parantaa lasten ja lapsiperheiden asemaa. Avopuolisot saavat oikeuden leskeneläkkeeseen tietyissä tilanteissa.

Muutokset tulevat voimaan ensi vuoden alusta. Perhe-eläkeuudistus ei koske leskiä, jotka jo saavat leskeneläkettä. Heidän eläkkeenmaksunsa jatkuu aivan kuten ennenkin.

Teksti ja kuvat: Tuomas Talvila

Moni eläkeläinen on kiinnostunut työnteosta

Moni eläkeläinen on kiinnostunut tekemään töitä myös eläkkeellä.

Tämä tuli esiin Kevan eli Kuntien eläkevakuutuksen tutkimuksessa, joka julkaistiin syksyllä 2021.

Tutkimukseen haastateltiin 4357 suomalaista.

Tutkimuksen mukaan jopa 28 %, eli noin joka neljäs eläkeläinen, on kiinnostunut työnteosta.

Kiinnostus työntekoon vaihtelee eri puolilla Suomea.

Eniten työnteosta kiinnostuneita eläkeläisiä on Keski-Suomessa ja Kainuussa. Näillä alueilla noin 35 % kyselyyn vastanneista eläkeläisistä oli kiinnostunut työnteosta. Vähiten työnteosta kiinnostuneita eläkeläisiä oli Pohjois-Savossa. Siellä kiinnostuneita oli 20 % vastanneista.

Monta syytä työntekoon eläkkeellä

Tutkimuksen mukaan noin 9 % eläkeläisistä työskentelee säännöllisesti. Satunnaisesti töissä käy 18 % eläkeläisistä. Suurin osa, eli 74 % eläkeläisistä, ei käy palkkatöissä. Osa tekee vapaaehtoistyötä järjestöissä. Osa työskentelee huolehtimalla läheisistään.

Monelle eläkeläiselle lisätulot olivat perusteena työnteolla. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että voi vielä antaa jotain työelämälle ja kokee itsensä hyödylliseksi. Vastajaista 12 % mainitsi, että töissä on pakko käydä eläkkeellä, koska muuten ei tule toimeen.

Eläkkeen tuoma vapaus kiinnostaa

Eläkkeellä olevien naisten ja miesten välillä ei ole eroja kiinnostuksessa työntekoon. Naiset tekevät useammin vapaaehtoistyötä tai tarjoavat läheisilleen apua eläkkeellä. Miehet toivat esiin, että työssä käyminen eläkkeellä ei olisi heille taloudellisesti kannattavaa.

Eläkkeen tuoma vapaus on suurimpia syitä siihen, että eläkeläisiä ei kiinnosta työnteko. Myös sopivan työn puute on vähentänyt kiinnostusta. Moni eläkeläinen on myös löytänyt sisältöä elämänsä muualta kuin työnteosta. Eläkeläisillä on paljon osaamista, jota tarvitaan työelämässä. Työnantajien pitäisi vain voida tarjota eläkeläisille kiinnostavaa työtä nykyistä enemmän.

EERO KIVINEN
EKL:n sosiaalipoliittinen asiantuntija

Selkomuokkaus: Pertti Rajala

- Tutkimuksen nimi on "Kevan eläketutkimus 2021: eläkkeellä työssä".
- Tutkimuksen teki Kantar TNS Oy.
- Tutkimuksessa haastateltiin 4357 suomalaista.
- Tutkimus löytyy osoitteesta: bit.ly/keva_tyonteko_elakkeella

EETU ry:n syyskokouksen osallistujat seurasivat katsausta Kelan ajan-kohtaisiin asioihin.

ELÄKELÄISLIITTOJEN ETUJÄRJESTÖ EETU RY:N ALUEVAALITEESIT HYVÄKSYTTY EETUN HALLITUKSESSA 17.11.2021

Sosiaali- ja terveystoimintatuen myötä perustettavat hyvinvointialueet saavat uusia tehtäviä. Hyvinvointialueet vastaavat jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä pelastustoimesta.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry muistuttaa, että yhteiskuntamme ikärakenne on muuttumassa. Ikäihmisten määrä kasvaa. Tämä asettaa paineita ikäihmisten elinolojen ja palveluiden kehittämiseksi. Kaikille ikäihmisille tulee turvata mahdollisimman toimintakykyinen ikääntyminen sekä parantaa ikäihmisten osallisuutta.

Historian ensimmäisissä aluevaaleissa on tärkeää haastaa ehdokkaat pohtimaan myös sitä, miten hyvinvointialueiden ikääntyvien asukkaiden osallisuutta ja kuulluksi tuleminen mahdollisuuksia voidaan vahvistaa. Sosiaali- ja terveyspalveluiden digitalisaatiossa ei saa unohtaa sitä, että kaikilla kansalaisilla ei nyt eikä tulevaisuudessa ole kykyä tai mahdollisuuksia sähköisten palveluiden käyttöön.

1. ALUEIDEN VANHUSNEUVOSTOJEN MALLI KÄYTTÖÖN

Alueiden vanhusneuvostojen toimintamallia on kehitettävä ja kehitettävään on varattava riittävät resurssit. EETU ry korostaa, että aluehallinnon mukana tulevien alueellisten vanhusneuvostojen toimintaa ja yhteistyötä kuntalakiin perustuvien vanhusneuvostojen kanssa on kehitettävä ja vahvistettava.

2. HYVINVOINTIALUEILLA TOIMIVIEN ELÄKELÄISJÄRJESTÖJEN EDUSTUS VANHUSNEUVOSTOISSA TURVATTAVA

EETU ry pitää tärkeänä, että alueellisia vanhusneuvostoja koottaessa varmistetaan hyvinvointialueella toimivien valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen edustus. Eläkeläisjärjestöihin on kerääntynyt vuosikymmenten aikana runsaasti osaamista ja kokemuseräistä tietoa ikääntyneiden tarpeista, arjen ongelmista sekä niiden ratkaisuvaihtoehtoja. Vanhusneuvostoissa päätösvalta kuuluu ikääntyneille asukkailla sekä heitä edustaville tahoille.

EETU ry kehottaa jäsenjärjestöjensä toimijoita tiiviiseen

paikalliseen ja alueelliseen yhteistyöhön. Alueellinen demokratia edellyttää aktiivista ja vaikuttavaa alueellista kansalaisyhteiskuntaa.

3. PALVELUT TUOTAVA LÄHELLE VANHUKSIA

Hyvinvointialueen tulee varmistaa ihmisten tarpeiden mukaiset palvelut sekä niiden riittävyys ja laatu kaikille. Erityisesti ikääntyneille kansalaisille sosiaali- ja terveyspalveluiden saavutettavuus ja esteettömyys ovat tärkeitä. Toimivat lähipalvelut on taattava kuntalaisille ikään ja asuinpaikkaan katsomatta. Erityisesti harvaan asutuille seuduille tulee luoda uusia palvelujen järjestämistapoja täydentämään tärkeitä lähipalveluja.

Niitä vanhuksia, jotka haluavat asua omassa kodissaan, on tuettava riittävästi ja kohtuuhintaisilla kotiin vietävillä palveluilla. Kotihoitoon, omaishoitoon ja perhehoitoon on osoitettava tarpeelliset ja riittävät resurssit.

Ennaltaehkäisevästä toiminnasta on muodostettava vakiintunut toimintatapa ja palvelu, jolla voidaan edistää ikääntyneiden toimintakykyä ja siten myöntää ympäri-ikäisyyden

hoivan tarvetta. Lisäksi kotona asumisen turvaamiselle välttämättömiä kuntouttavia palveluja on oltava tarjolla.

4. DIGITAALISTEN PALVELUIDEN TUKEA IKÄÄNTYNEILLE

Julkisen hallinnon ja viranomaisen palveluiden saatavuutta edistetään digitalisaation keinoin. Myös digitalisaatiossa keskiössä tulee olla ihminen ja hänen yksilölliset tarpeensa. Erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden digitalisaatiossa on huomioitava ikäihmisten, joilla on muita väestöryhmiä todennäköisemmin vaikeuksia käyttää palveluita esimerkiksi liikuntaesteiden, muistisairauden, kuulo- tai näkörajoitteen johdosta. Ikääntyneillä kansalaisilla on myös keskimääräistä huomattavasti heikommat tietotekniset taidot. Ikääntyneiden asukkaiden palveluohjausta ei voida toteuttaa pelkästään digitaalisesti.

Ikääntyneiden kannalta palveluiden saaminen "yhdeksi luultava" on hyvä asia. Palveluverkoston tulee olla alueellisesti riittävän kattava, eivätkä palvelupisteet saa karata liian etäälle. Tarvittaessa palvelut on tuotava lähelle esimerkiksi palvelubussin avulla.

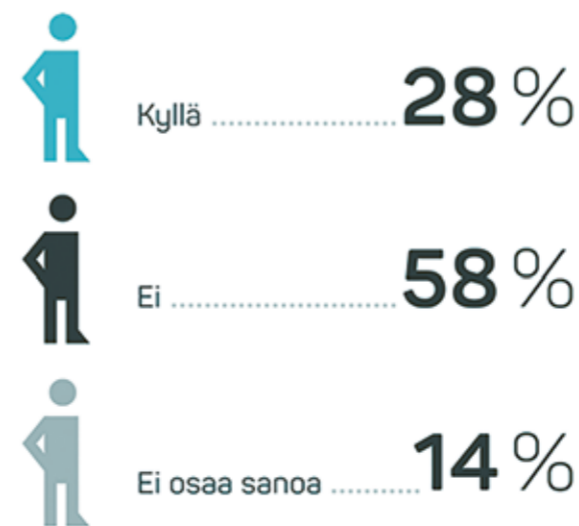
Kansalaisten tasavertaisen kohtelun kannalta pidämme erittäin tärkeänä sitä, että viranomaisten palveluiden saatavuus turvataan alueellisesti koko valtakunnassa. Matkat palvelupisteisiin eivät saa muodostua missään kohtuuttoman pitkiksi. Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry painottaa, että samalla kun edistetään digitalisaatiokäytystä, on kiinnitettävä huomiota ikääntyneiden ihmisten tietoteknisen osaamisen ylläpitämiseen ja parantamiseen.

5. TOIMIVA PALVELUOHJAUS IKÄÄNTYNEILLE

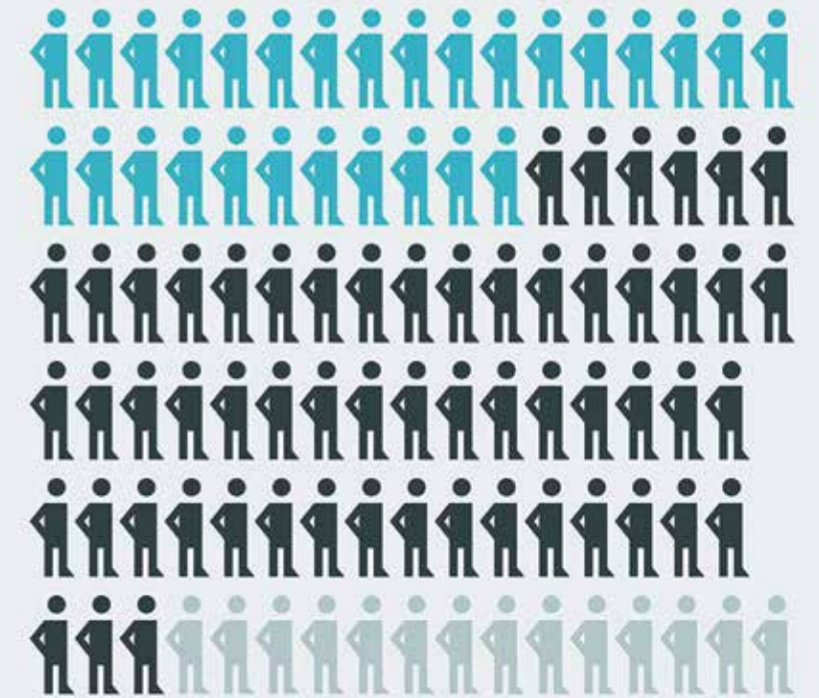
Ikääntyneet kansalaiset käyttävät muita väestöryhmiä todennäköisemmin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. EETU ry pitää tärkeänä, että palvelun järjestäjät nimeävät jatkossa paljon palveluohjausta ei voida toteuttaa oman palveluohjaajan. Palveluohjaajan tehtävänä on huolehtia siitä, että asiakas saa tarvitsemansa hoidon ja hoivan oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa. Palveluohjaajan vastuulla on myös asiakassuunnitelman seuraaminen ja sen varmistaminen, että kaikki palveluntuottajat noudattavat asiakassuunnitelmaa.

ELÄKKEELLÄ TEHTÄVÄÄN PALKKATYÖHÖN LIITTYVÄT KYSYMYKSET

Onko kiinnostunut tekemään palkkatyötä eläkkeen ohella?

Eläkkeellä, ei palkkatyössä n = 1597

Lähde: Kevan Eläketutkimus 2021, KOKO MAA, Kantar

Luonto hoivaa, hoitaa ja tuo voimaa

– Pienetkin luontohetket ovat toimivia ja tuottavat hyvinvointivaikutuksia, jotka pystytään mittaamaan. Verenpaine laskee, stressinhallinta paranee, samoin vastustuskyky, nukkuu paremmin, saa uusia virikkeitä, tulee huomaamattaan liikkuneeksi enemmän. Luonnosta voi nauttia yksin tai yhdessä. Se riippuu omasta sosiaalisuudesta, kuvailee Vihreässä Veräjässä kehittäjänä työskentelevä Miia Hesse.

– Työmme on havahduttamista. Ihmiset pitävät jo melko hyvin luontotoimintaa yhtenä toimintamuotona. Toisaalta olemme huomanneet, että sote-alan järjestöissä on ammattilaisissakin epäilijöitä, jotka eivät miellä sitä toimintamuodoksi, joka on yhtä vaikuttavaa kuin muutkin menetelmät, toteaa kehittäjä Minna Malin.

– Onneksi osa työntekijöistä ymmärtää luontotoiminnan ammattilaisena työkaluna. Eli myös suunnitelmallisen luontotoiminnan avulla voidaan pyrkiä asiakaskohtaisiin tavoitteisiin.

Vihreästä veräjistä luontokokemusten ääreen

Minuun on tehnyt vaikutuksen Vihreän Veräjän avoin ja käytännölläheinen ote sekä vankka asiantuntemus. Vihreä Veräjä on Sininauhaliiton luontolähtöistä hyvinvointitoimintaa. He sekä kouluttavat järjestöjä että järjestävät luontolähtöisiä vaikeissa elämäntilanteissa oleville.

Miia Hesse ja Minna Malin.

Lisäksi he tarjoavat työkaluja, ideointipua ja tukea luontotoiminnan aloittamiseen ja toteuttamiseen. Heidän verkkosivuihinsa kannattaa tutustua, sillä siellä on esimerkiksi vuoden jokaiselle kuukaudelle askarteluohjeita, jotka ovat vapaasti tulostettavissa.

Sininauhaliitto on valtakunnallinen noin 100 kristillisen järjestön keskusliitto. Vihreän Veräjän toiminta on valtakunnallista. Helsingissä heidän toimintansa keskittyy Vuosaaren Uutela sijaitsevalle Skatan tilalle. Tilalla asui ennen taiteilija Miina Äkkijyrkkä. Vihreä Veräjä aloitti siellä vuonna 2017. Talvikaudella he ovat Skatan tilalla noin kerran viikossa, muutoin Pasilan toimistolla tai maakuntaa kiertämässä.

– Olemme valtakunnallinen toimija. Järjestämme koulutuksia, tapahtumia ja muuta toimintaa täällä Uutelassa, mutta mielellämme kierrämme kouluttamassa myös maakunnissa. Teemme paljon yhteistyötä järjestöjen kanssa. Olemme tehneet yhteistyötä mm. Eläkeliiton, Vanhustyön keskusliiton ja SPR:n kanssa.

Pieni on suurta ja passiivinen vaikuttava

Moni niistä merkityksellisistä luontokokemuksista, jotka ovat jääneet mieleemme, on pieni: savusaunan tuoksu ja polttavan kuivat lauteet pyllyn alla, kuivien heinien tuoksu ja niiden pistely hikiellä iholla, kaunis maisema ja hiljaisuus, iltaurinko ja vesilinnut laskeutumassa järvelle.

Luontokokemukset ovat meille suomalaisille niin arkinen asia, että pieniin luontolähtöisiin emme tule aina kiinnittäneeksi huomiota. Auttaisikohan, jos niistä pitäisi vaikka päiväkirjaa: katselin lintulaudalla touhuavia lintuja, kaivoin kastematoja,

valitsin parvekkeelle kukkia, kastuini raekurossa ja nuhkahdin pihakeinuun.

– Luontotoiminnan taustalla on paljon tutkittua tietoa sen vaikutuksesta hyvinvointiin. Luontolähtöisten ei tarvitse olla suuria ja pitkälle suunniteltuja. Viherkasvi ikkunalaudalla, näkymä keittiön ikkunasta, valokuva rakkaasta maisemasta tai ote- taan vaikka kahvit termariin ja mennään nauttimaan se viereiselle kalliolle, kuvailee Miia ja katselee keinutuolistaan syksyistä maisemaa.

– Myös passiivinen toiminta on vaikutuksellista. Pelkällä eläinten katsomisellakin on vaikutusta ihmisen hyvinvointiin: vaikkapa kanojen touhujen tarkkailu. Esimer-

kiksi Kennelliiton kaverikoirat tekevät vierailuja palvelutaloihin. Joissakin palvelutaloissa alkaa olla jo omiakin eläimiä.

Luontolähtöisiä neljän seinän sisälle

– Ideoimme luontotoimintaa palvelutalojen henkilökunnan kanssa. Vastapöimitet mustikat mukissa ovat ihania, mutta vielä ihanampaa oli, kun veinme syksyllä palvelutalon vanhuksille mustikanvarpuja mustikoineen. Asukkaat saivat itse irrotella mustikkansa. Se oli hyvää sormijumppaa. Vanhusten mieleen nousi muistoja menneistä mustikkaretkistä ja -saalista. Varpuita tuoksuivat ja sormet

tahraantuivat. Mustikkatahrat sormissa pitivät tämän mustikkaretken muistot monta päivää tuoreina.

– Jo pelkät kasvien kuvat herättävät muistoja. Päätimme kokeilla kasviaiheista tietovisaa palvelutalossa. Veimme sinne sekä kasvien kuvia että oikeita kasveja. Muistoihin ja keskusteluihin nousivat vuosikymmenten takaiset, kesäiset kasvioiden kokoamisot. Asukkaat muistivat myös kasvien latinallaisia nimiä. Hyvin nopeasti heräsi kilpailuhenki. Minun oli alettava pitää kirjaa pisteistä ja lopuksi minun oli lähettävä etsimään heille kilpailupalkintoja, muistelee Minna hymyillen.

Oppi kulkee kahteen suuntaan

– Vanhoilla ihmisillä on hurjasti tietotaitoa, joten me itse opimme koko ajan. Viimeisimmäksi opimme sen, että jos lisää luttuaitokinaa perunajauhoja, niin luttu saavat kauniit pitsireunat.

– Toinen hyvin mieleen jäänyt oppimiskokemus oli, kun menimme palvelutaloon koivunoksien kanssa. Suunnitelmanamme oli tehdä asukkaiden kanssa vihtoja.

He olivat hyvin toimintarajoitteisia, joten olimme otaneet mukaan nippusiteitä, jotta koivunoksien sitominen sujuisi helposti. Niinhän siinä kävi, että meidän näppäret nippusiteemme eivät heille kelvanneet. Asukkaat lähettivät minut pihalle hakemaan riippaköivun oksia, jotta vihdot saadaan sidottua oikeaoppisesti. Nyt minä osaan sitoa vihdot köivuvitsoilla, ainakin melkein oikein, myhäilee Minna.

– Tässä vihtaelämyksessä kävi vielä niin onnellisesti, että siivooja, joka sattui menemään ohi, huikkasi, että hän voi sitten siivota saunan. Niinpä asukkaat pääsivät vihtomaan omatekemillään vihtoilla.

– Oppimiskokemuksia nämä ovat olleet monesti myös palvelutalojen henkilökunnalle. Usein he ovat alussa vastahankaisia ja pelkäävät luontotoiminnan tuottavan lisää työtä. Kokeilujen jälkeen he usein huomaavat, kuinka asukkaiden virkeys ja omaisuus lisääntyvät. Se antaa henkilökunnalle hengähdystaukoja ja helpottaa muutenkin arkea.

Vastarannan kiisketkin mukaan

– Kentällä kohtaamme aina tosi innostuneita, mutta myös vastarannan kiiskäjiä, jotka dissaavat luontolähtöisen toiminnan pelkäksi puuhasteluksi, sanoo Miia ja vakavoituu hetkeksi.

– Luontotoiminta on kuitenkin ihan oikea työmenetelmä.

Se palvelee sekä asiakasta että työntekijää. Onneksi monet suostuvat kokeilemaan. He yllättyvät, kun huomaavat, että omaan työpäivään tulee mukavaa vaihtelua ja että luontolähtöinen toiminta vaikuttaa positiivisesti asukkaisiin.

– Vastahankaisuus tulee esiin vaikkapa siinä, että meille sanotaan, että minä en osaa kasvattaa kukkia. Sanomme, että ei se haittaa, opetelkaa yhdessä, olkaa samalla tasolla ja harjoitelkaa. Luonto yhdistää asukasta ja ohjaajaa, se on väylä uuteen. Työskentelyn aikana nousee esiin ihan uusia puolia itseltä ja muista.

Pilottiprojekti käynnissä yhdeksän järjestön kanssa ja seuraavat haussa

– Autamme juurruttamaan luontotoiminnan osaksi yhdistysten toimintaa. Alussa kartoitimme heidän kanssaan, millaista luontotoimintaa heillä jo on, mutta jota ei sellaiseksi ole mielletty. He havahtuivat ja näkivät vahvemman oikeutuksen luontolähtöiselle toiminnalle, kun tulivat tietoisiksi sen monipuolisista vaikutuksista ihmisen hyvinvoinnille. Autamme järjestöjä prosessoimaan luontolähtöisen toiminnan suunnitelmalliseksi osaksi niiden jo olemassa olevaa toimintaa, kuvailee Miia tämän vuoden käynnissä olevia pilottiprojekteja.

– Haemme parhaillaan uusia järjestökokumppaneita maksuttomaan prosessiin ensi vuodelle. Eli jos jotain järjestöä kiinnostaa aloittaa tai tehdä näkyvämmäksi luontotoimintaa omissa arjessaan, niin meihin päin

vain yhteyttä! hihkaisee Minna väliin ja sanoo kertovansa mielellään lisää yhteistyömahdollisuuksista.

Minna Malin, puh. 050 432 8994, minna.malin@sininauha.fi
www.bit.ly/sininauha_luonto

Luonto on joustava kumppani

– Tärkeää on huomata, että yksi ja sama ei sovi kaikille. Meillä oli asiakas, mielen-terveyskuntoutuja, joka oli hyvin sulkeutunut eikä katsonut silmiin. Saimme tietää, että hän pitää työstä, jossa saisi käyttää voimaa ja hikoilla. Sellaista työtä järjestimme ja työn tuoksinassa hän katsoi meitä silmiin, muistelee Miia ylpeyttä äänessään.

– Meillä on tilan läheisyydessä Helsingin kaupungin omistama kota. Voimme varata sinne vuoroja ympäri vuoden, mutta eniten sitä käytetään syksyisin ja keväisin. Eli jos järjestämme täällä koulutuksen, niin voimme vaikka kahvitella ja paistaa makkaraa kodassa. Verkkosivuillemme on vapaasti ladattavissa valmiita aineistoja kerhotoiminnassa hyödynnettäväksi. Ympäri vuoden me liikumme koko Suomessa ja opastamme järjestöjä hyödyntämään luonnon hyvinvointivaikutuksia.

Teksti ja kuvat: Anneli Velho

Sininauhaliiton Vihreä Veräjä -toiminnassa käytetään Green Care -menetelmiä eli edistetään ihmisten hyvinvointia puutarhanhoidon, elylyttävän luontoympäristön, eläinavusteisten menetelmien, kalastus- ja erätoiminnan, luontoon liittyvien kädentaitojen sekä maatilojen kuntouttavan käytön avulla.

VIHREÄ VERÄJÄ:

• **Kehittää luontolähtöisen toiminnan menetelmiä.** Se tukee sote-järjestöjä ja pienempiä yhdistyksiä luontolähtöisen toiminnan aloittamisessa ja kehittämässä sekä valmentaa sote-järjestöjen työntekijöitä ja vapaaehtoisia.

• **Edistää luontolähtöistä toimintaa.** Se vie luontoon liittyvää harrastustoimintaa vaikeissa elämäntilanteissa olevien ulottuville. Asiakkaita ovat mm. lastensuojelu, aikuis- kuntoutajat, ikääntyneet, päihde- ja mielen-terveys-asiakkaat ja maahan- muuttajat.

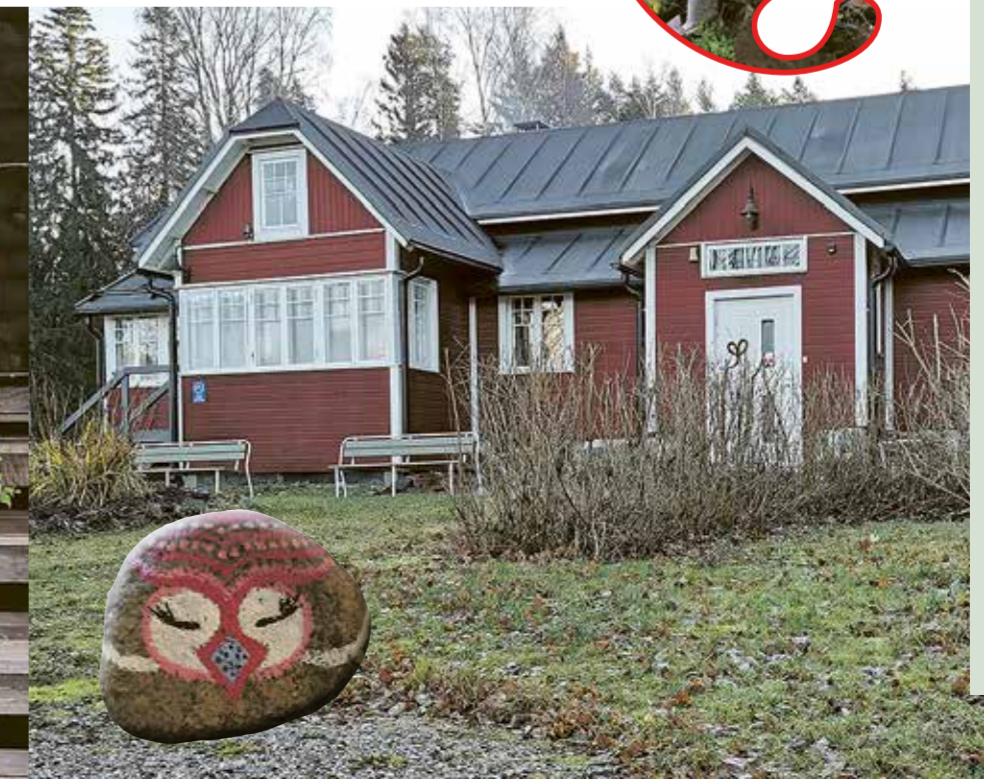
• **Tekee yhteistyötä Sininauhaliiton jäsenyhdistöjen lisäksi muiden sosiaali- ja terveysalan järjestöjen, mm. SPR:n, Niemikotisaatiön ja Pierpenheystyöskytksen kanssa.**

• **Tarjoaa kotisivuillaan runsaasti ideoita tee-se-itse-ihmisen luontoprojekteihin, yhdistysten kerhotoimintaan tai vapaaehtoisuuteen.** Siellä on esimerkiksi:

Materiaalia vapaaehtoisille

- Materiaaleja ja linkkejä luontolähtöiseen vapaaehtoisuuteen
- Teeman mukaisia vinkkejä ja ideoita vuoden jokaiselle kuukaudelle
- Puutarhanhoito & maatalia- ja eläinaktiviteetit toiminnan vuosikello
- Luonnonmateriaaleihin liittyvien kädentaitojen vuosikello
- Ikääntyneiden luontotoiminnan vuosikello
- Lasten ja perheiden luontotoiminnan vuosikello
- Kierätyksaiheinen luontotoiminnan vuosikello
- Materiaalia käytännön työhön
- Kalastuksen vuosikello

www.vihreaveraja.fi >
Materiaalit & palvelut >
Materiaalia luontovusteisen toiminnan tueksi

Jaksanko nousta sängystä, peseytyä, pukea päälle, aloittaa päivän touhut?

Omaishoitajan hätähuuto

Omaishoitajana ollaan kelon ympäri. Kuolema kurkkii olkapäällä, paljon hätää ja turvattomuutta. Mielen päällä koko ajan raskas taakka kysymyksiä ja huolta:

- omasta jaksamisesta
- väkivaltatilanteista kotona
- työnohjauksen puutteesta
- vastuusta, jos jotain sattuu
- omasta mielen terveydestä
- omasta jaksamisesta
- vähistä verkostoista
- vertaiskeskusteluiden puutteesta
- jos on työssäkäyvä niin miten pärjää?

Alle 18-vuotiaan omaishoitaja kantaa huolta myös hoidettavan koulunkäynnistä, harrastuksista, opiskelusta ja ystävistä.

Pitäisi jaksaa selvittää: millaisia vaihtoehtoja on omaishoittoon omassa kunnassa tai kaupungissa, miten ja mistä haetaan omaishoidon tukea tai lakisääteisiä vapaapäiviä, missä omaishoitettava on hoitajan vapaapäivinä, kuka arvioi hoidon tarpeen? Mistä saa

apua, kun omaishoidettava kaatuu kotona?

Omaishoitaja voi joutua myös hoidettavan sukulaisten suurennuslasin alle. Eräs omaishoitaja ratkaisi asian niin, että hän kutsuu aina ambulanssin, kun hoidettava kaatuu pahasti. Silloin sattuneet vahingot kirjataan ja on helpompi selvittää tilanteet epäileville sukulaisille ja ystäville.

Omaishoito on monelle vieras asia

Omaishoidon raskautta on vaikea mieltää, jos siitä ei ole omakohtaisia kokemuksia.

Kun omaishoitajan kello näyttää aamun koittaneen, niin takana voi olla huonosti nukkunut yö. Hoidettava on ehkä menettänyt unirytminsä ja on herännyt virkeänä puoli-ilta öin käymään vessassa, tupakalla tai välipalalla.

Omaishoitajan ei auta muu kuin pysytellä hereillä ja valvoa, ettei tapahdu vahinkoja. Varsinkin kaatumiset pelottavat. Niiden selvittely vie helposti koko yön, kun on odo-

teltava turvapuuhelinpartiota tai ambulanssia.

Myös lääkityksen hoito asarruttaa. Olenko muistanut piilottaa dosetin, lääkeannostelijan, niin, että muistisairas tai lääkeriippuvainen läheinen ei saa niitä käsiinsä? Oma lukunsa on, miten vaihdan vaipat ja saan suihkutettua vastaanhoitettavan hoidettavan sen jälkeen, kun hänelle on sattunut vahinko.

Missä välissä hoidan pyykkiä ja kuinka uskallan lähteä kauppaan ja jättää läheiseni hetkeksi yksin? Omaishoitajan arki on jatkuvaa hoidettavan valvomista ja tilanteiden ennakoimista.

Onko kaksi vapaapäivää kuukaudessa sopiva loma 24/7/365-työstä?

Monella omaishoitajalla ovat sosiaaliset suhteet kariutuneet, kun kotona ei pääse lähemmään ja joissain tapauksissa kotiinkin on hankala kutsua vieraita. Miten hoidetaan suhteet muihin läheisiin ja sukulaisiin?

Virallinen sopimusomais-

hoitaja on oikeutettu kahteen vapaapäivään kuukaudessa. Mutta kuinka hän voi ne käytännössä pitää? Mistä ja miten hän saa järjestettyä hoitopaikan tai sijaiset? Onko kaksi vapaapäivää kuukaudessa ylipäätään sopiva loma työstä, jota omaishoitaja tekee 24 tuntia vuorokaudessa viikon jokaisena päivänä läpi vuoden?

Kaksi vapaapäivää kuukaudessa voivat hyvinkin mennä oman levon ja palautumisen sijasta hoidettavan asioita järjestellessä tai omassa lääkärikäynnissä.

Omaishoidettavia on erilaisia

Omaishoitajien määrä on kasvanut viime vuosina tasaisesti tahtiin. Kun kaupungin kodinhoidossa on ongelmia tai resurssipulaa, niin ongelmat ajautuvat hoidettavan kotiin ja ne on pakko panna siellä balanssiin – tavalla tai toisella. Omaishoitaja joutuu, kun hoidettava on rakas ja läheinen. Tehdään, mitä

täytyy, vaikka ei enää olisi voimia ja jaksamista.

Omaishoitajan arki voi olla erilainen ja omaishoidettavia voi olla myös eri-ikäisiä esimerkiksi nuoria vammautuneita. Tehtävän sitovuuden ja yksinäisyyden kokemukset ovat kuitenkin yhteisiä kaikille omaishoitajille.

Vakavasti sairaana olevan potilaan tiedot ja tilanne ovat Omakannassa. Sitä voisi kehittää niin, että sen kautta voisi tehdä yhteistyötä, tarjota apua sekä kysyä omaishoitajan jaksamisesta.

Omaishoitajan työ on saatava näkyväksi ja päättäjien tietoisuuteen!

Omaishoitajan palkkio on hyvin nimellinen. Sitä on voitava nostaa ja hoitajan hyvinvoinnista, koulutuksesta sekä vapaapäivien lisäämisestä on lähdettävä liikkeelle.

Kaksi omaishoitajaa Myllypuron Eläkkeensaajien

Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry
www.polli.fi

Omaishoitajaliitto

Omaishoitajaliitto ry

- Omaishoitotilanne mielletään usein ikäihmisten hoitamiseksi, vaikka monet hoidettavat läheiset ovat lapsia tai työikäisiä.
- Omaishoitotilanne voi tulla perheen elämään eri elämäntilanteissa.
- Hoitosuhde voi kehittyä hitaasti hoidettavan avuntarpeen lisääntymisen seurauksena tai äkillisesti sairautensa seurauksena, onnettomuuden tai erityistä hoivaa tarvitsevan lapsen syntymisen myötä.
- Omaishoidon tukea usein haetaan ja myönnetään varsin myöhään eli silloin, kun omaishoito on jo hyvin raskasta.

Esimerkkejä omaishoidon tuesta:

- Apuvälineet
- Asiointiapu
- Ateriapalvelu
- Fysioterapia
- Henkilökohtaisen avustajan apu
- Henkinen tuki
- Hoitotarvikkeet
- Kodin muutostyöt
- Kodin ulkopuolinen tilapäishoito
- Kodissa tapahtuva tilapäishoito
- Kotiin saatavat palvelut
- Kotipalvelu
- Kotisairaanhoidon palvelu
- Kuljetuspalvelu
- Kuntoutusjakso
- Lyhytaikaishoidon ja vapaan järjestäminen
- Neuvonta ja tiedonsaanti
- Päivä(keskus)toiminta
- Saunotus- tai kylvytyspalvelu
- Saattajapalvelu
- Siivouspalvelu
- Taloudellinen tuki
- Toimintaterapia
- Tulkkipalvelu
- Omaishoitajaa ja hoitotehtävää tukevat palvelut
- Hyvinvointi- ja terveystarkastukset
- Koulutus
- Valmennus
- Yksilöllinen tuki tai terapia selviytymiskeinojen hallintaan
- Vertaisryhmätoiminta
- Omaishoitajan vapaat
- Hoitopalkkio

Omaishoitajaliiton jäsenyhdistysten toiminta

Toimintaan voivat osallistua kaikki omaistaan hoitavat ja omaishoidosta kiinnostuneet. Osallistuminen ei edellytä yhdistyksen jäsenyyttä. Jäsenyhdistysten yhteystiedot löytyvät Omaishoitajaliiton sivuilta: www.omaishoitajat.fi > Liiton toiminta > Jäsenyhdistykset

Lähde: Omaishoitajaliiton kotisivut ja Omaishoitajaliiton EKL:n webinaari 10.11.2020

Jalat turvoksissa? Vaikea löytää kenkiä?

Pumpulin pehmeät, höyhänen kevyet Pirka-kengät

Pirka Seniorikengät

Erikoislevä **Pirka-talvikengä**

Finnorto-jalkineet
Verkkokauppa finnorto.fi

PIRKA-KENKÄ OY 03 334 1951 • pirka-kenka.com

Tilaa ilmainen esite!

Jessie Nelson – Sara Bareilles
WAITRESS – UNELMIEN RESEPTI
Herkullinen musikaalikomedia
ESITYKSET JATKUVAT KEVÄÄN 2022 AJAN

Timo Sandberg – Aila Lavaste
KOSTONKIERRE
- tarina jakautuneesta kaupungista
KANTAESITYS 22.1.2022

Minna Rytisalo – Heini Tola
ROUVA C.
Rohkea ja siksi vaarallinen
ENSI-ILTA 26.1.2022

Ryhmäedut jo 20 hengen ryhmälle! Ryhmiämyynti (03) 752 6000 - ltryhmat@lahti.fi
Lippumyyntiä 0600 30 5757 (1,53€/min+pvmm) - lkipput@lahti.fi - www.lippu.fi / Väliaikatarjoilut (03) 7826 474

LAHDEN KAUPUNGINTEATTERI

Yhteisöllistä, ekologista ja kohtuuhintaista asumista kaikenikäisille

Arjen kohtaamisia ja asukkaiden yhdessäoloa

Keväällä 2022 valmistuu uusia koteja Helsingin Pasilan Postipuistoon. Monisukupolvisen asumisen taloon rakennetaan 88 vuokra-asuntoa, joista 17 on tarkoitettu erityisesti ikääntyneille. Talo sijaitsee Pohjois-Pasilan Postiljooninkadulla, lähellä monipuolisia palveluja ja virkistysalueita. Asuntohaku alkaa helmikuussa 2022.

Lue lisää ja hae utta kotia osoitteessa setlementtiasunnot.fi

Setlementti asunnot

setlementtiasunnot.fi
facebook.com/setlementtiasunnot
info@setlementtiasunnot.fi
Puh. 010 837 5300
Sturenkatu 11 B, 00510 Helsinki

Yhteiskunta säästää puolitoista miljardia käytännössä vanhojen naisten työllä

Suomessa on Omaishoitajaliiton mukaan 350 000 omaishoitajaa, joista Kansallisen omaishoidon kehittämishallituksen mukaan 60 000:n hoitotilanne on sitova ja vaativa. Laissa omaishoidon tuesta mukaisen sopimuksen kunnan kanssa tehneitä on vain 48 700. Heistä 70 prosenttia on naisia. Tyypillisesti sopimusohjaukseen ovat yltäneet 65-vuotiaita. He hoitavat yleensä puolisoaan ja yleisin hoidon syy on muistisairaus.

Omaishoidon tuella tehdyn hoitotyön laskennallinen arvo on noin kaksi miljardia, kun sitä verrataan omais-

hoidolle vaihtoehtoisiin hoitomuotoihin. Omaishoidon tukeen sisältyvien hoitopalkkioiden ja palvelujen kustannukset ovat tuosta summasta neljännes eli 500 miljoonaa euroa vuodessa. Yhteiskunta säästää puolitoista miljardia käytännössä vanhojen naisten työllä.

Tilanne on arjen puurtajien näkökulmasta kohtuuton

Laissa edellytetään omaishoitajalta hoitotyössä tarvittavaa terveyttä ja toimintakykyä. Tätä säädöstä tulkitaan niin tiukasti, että valtaosa omaishoitajista tippuu

omaishoitolaan edellyttämien palvelujen ulkopuolelle. 300 000 omaishoitajaa ei lain mukaan voi hoitaa omaistaan, vaikka se on heille arkipäivää. Kun edellä mainittuun sopimusohjauksen yhteiskunnalle tuomiin säästöihin lisätään kaikki omaishoitajat, puhutaan miljardista euroista.

Omaishoitolaan mukaan kunta järjestää sopimusomaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtäviensä. Kunta huolehtii omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastuksista sekä hoitotehtäviensä sosiaali-

ja terveystarkastuksilla. Tilanne kuntien välillä vaihtelee, mutta pääsääntöisesti kunnat toimivat lain minimin mukaisesti.

Myös sopimusohitajien palkkioilla on merkitystä

Kolmanneksella vanhuksista eläke on alle 1 250 euroa, naisista lähes viidennes joutuu elämään alle 1 250 eurolla kuukaudessa. Omaishoidon palkkio määritellään laissa. Se on 413,45 euroa kuukaudessa. Eräissä tilanteissa se voi olla tätä korkeampi.

Tilanne on kestävämpi, jos hoitajien ja hoitettavien että kuntien näkökulmasta.

75-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa ja erityisesti nousee muistisairaiden lukumäärä.

On vaikea nähdä, että koulutettaisiin lisää tuhansia hoitajia ja muuta henkilökuntaa sekä perustettaisiin laitospaikkoja tarvetta vastaava määrä. Omaishoito tulee yhteiskunnalle entistä välttämättömämmäksi.

On kaikkien etu pitää huolta omaishoitajista ja hyväksyä jokainen tosiasiallisesti omaishoitajatyötä tekevä omaishoitajalain piiriin.

Jussi Särkelä,
kaupunginvaltuutettu, Vantaa

Oletko Perus, Plus, vai Premium?

Autoliiton jäsenyydet turvaavat matkasi ja tuovat rahanarvoisia etuja monin eri tavoin. Valitse ajoosi sopivin jäsenyys ja liity alk. vain 70 € / vuosi: autoliitto.fi/liity

AL autoliitto

